

УДК 336.14.(477)

Набагова Ю.О.

канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

ЕКОНОМІЧНИЙ ВПЛИВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ 2018 РОКУ НА ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ДОБРОБУТУ УКРАЇНИ

Сучасні умови економічного розвитку країни передбачають планування та прогнозування макроекономічних показників, а саме доходи та витрати державного бюджету на майбутній період з урахуванням законодавчих змін та реформування соціально-економічної політики держави. Покращення та регулювання фінансових показників добробуту в Україні здійснюється безпосередньо через державний бюджет.

Вплив державного бюджету на соціально-економічну систему країни являє собою складне й динамічне утворення, яке охоплює безліч процесів виробництва, обміну, розподілу, перерозподілу та споживання матеріальних та інших благ. В цих процесах між макропоказниками та державним бюджетом існують певні зв'язки, виявлення й аналіз яких необхідний для підвищення рівня якості управління соціально-економічним розвитком країни.

Взаємозв'язок державного бюджету з економікою країни визначається прямопливним характером. Бюджет держави завжди був важливим інструментом макроекономічного регулювання, який має вплив на розвиток економіки та соціальної сфери.

Пріоритетами Державного бюджету-2018 р. визначили: зростання національної економіки та підвищення доходів населення, посилення обороноздатності країни, підтримку аграрного сектору та будівництва доріг, децентралізацію та енергоефективність, розвиток людського капіталу: освіти, науки, медицини, культури.

Зростання реального ВВП – 3 % при інфляції – на рівні 9 %. Номінальний ВВП – 3 332,2 млрд. грн.; індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року) – 109 %; індекс цін виробників (грудень до грудня попереднього року) – 110,3 %; рівень безробіття населення віком 15–70 років – 9,1 %.

Доходи бюджету – 913,6 млрд. грн (на 142,3 млрд. грн. (18,5 %) більше порівняно із бюджетом-2017), видатки – 988,6 млрд. грн. (на 147,2 млрд. грн. (17,5 %) більше порівняно із 2017 р.). При цьому дефіцит бюджету складає 81,8 млрд. грн (2,4 % ВВП), а держборг – 1999,3 млрд. грн (60 % ВВП проти 63 % у 2017 р.).

Передбачено підвищення мінімальної заробітної плати, з 1 січня її розмір буде 3723 грн., а після 1-го кварталу можливе і ще більше підвищення. Обсяг видатків, що буде спрямований Пенсійному фонду України – 139,3 млрд. грн. Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць з 1 січня – 1700 грн.; з 1 липня – 1777 грн., з 1 грудня – 1853 грн. В цілому прожитковий мінімум зросте на 9 %.

Загальний обсяг субвенції з державного бюджету на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства і дітям-інвалідам та допомоги на догляд за інвалідом I чи II групи складає 59,9 млрд. грн. (на 6 млрд. грн. більше за показник минулого року). А для надання допомоги в оплаті за житлово-комунальні послуги, придбання твердого палива та скрапленого газу передбачено субвенції з держбюджету місцевим бюджетам: 71 млрд. грн. на «комуналку» та 2,7 млрд. грн. на тверде паливо та скраплений газ.

На централізоване придбання медикаментів та лікувального харчування 5,9 млрд. грн. з держбюджету передбачено, ще 1 млрд. грн. – субвенції місцевим бюджетам на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань, а на 150 млн. грн. субвенції забезпечать кожну область ангиографічним обладнанням.

У 6,7 млрд. грн. обійдеться підвищення заробітної плати педагогічним працівникам, 900 млн. грн. піде на здобуття повної загальної середньої освіти у навчальних закладах I-II рівнів акредитації, 386,6 млн. грн. – для підвищення кваліфікації вчителів початкових класів. На 119,6 млн. грн. забезпечать підготовку кадрів у професійно-технічних навчальних закладах за професіями загальнодержавного значення. 100 млн.грн. передбачено для модернізації та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів, а 1 млрд. грн. – для модернізації початкової школи. На 3,6 млрд. грн. виплатять академічних стипендій, і 373,3 млн. грн. передбачені на придбання підручників для учнів перших класів. Ще 925,7 бюджетних мільйонів – це виплата державної соціальної допомоги за принципом «гроші ходять за дитиною», оплата послуг зі здійснення патронату над дитиною та виплату соціальної допомоги на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя.

Обсяг фінансового ресурсу місцевих бюджетів складе 556,1 млрд. грн. що на 73 млрд. грн. (15,1 %) більше в порівнянні з 2017 р. Доходи місцевих бюджетів складуть 253,1 млрд. грн., що на 46,1 млрд. грн. (22,3 %) більше, ніж у 2017 р. Додатково держава надасть місцевим бюджетам: 5 млрд. грн. субвенцій на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій, 1,9 млрд. грн. субвенцій на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, і ще 6 млрд – в Державний фонд регіонального розвитку.

Необхідно враховувати й зворотній зв'язок, який полягає в тому, щоб відповідно поєднати систему оподаткування з моделлю макроекономічного регулювання, орієнтуючись на соціально-економічне становище країни та принципи функціонування національної податкової системи.

Розмір видаткової частини змінюється під впливом різних макроекономічних параметрів, але найбільшого впливу завдає кон'юнктура, яка складається з надходженнями до бюджету. Отже, в залежності від доходів бюджету формується й видаткова частина.

Вплив державного бюджету на економіку країни потрібно розглядати з двох сторін: якісна сторона – встановлення пропорцій розподілу валового внутрішнього продукту та застосування різноманітних інструментів цього розподілу та кількісна сторона – надання (ненадання) грошових коштів і в якому розмірі; встановлення фінансового забезпечення певних потреб. На перше місце в процесі створення належних темпів економічного зростання постає питання проведення різноманітних заходів стабілізаційної політики держави, метою якої є збільшення рівня ВВП країни.